

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.
INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XV

BELGRADE 1984

<http://www.balkaninstitut.com>

пад на СССР, али кад је до њега дошло, онда је требало што пре рашчистити ствари и пацификовати ово подручје. Појачани су и притисци на земље југоисточне Европе и постављани им захтеви да се одрекну политике лавирања, односно сарадње и са Британијом, и да се милом или силом прикључе силама Тројног пакта. Захваљујући раније изведеним припремама, Немци су овај посао у Будимпешти и Букурешту брзо завршили; владе ових земаља прикључују се Тројном пакту крајем новембра 1941. Овај посао је текао нешто спорије са бугарском владом, али је и она савладана 1. марта 1941, кад је и Бугарска приступила Тројном пакту.

У завршном, петом делу књиге (стр. 151—197) обрађен је покушај владе Краљевине Југославије да се са што мање негативних последица извуче из ове кризе. Формално се приступило Тројном пакту, али народ у Југославији није хтео ни

то и оборио је владу Цветковић-Мачек, после чега је дошла пучистичка влада која није много мењала своју спољнополитичку оријентацију. Немци су у кратком априлском рату успели да овладају и Југославијом и Грчком, и тако остваре свој задатак о пацификацији Балкана пре поласка на Исток.

Тако је битка за Балкан видимо завршена у априлском рату пуним успехом за Немачку, али то није био крај него тек почетак рата који ће ускоро захватити знатан део балканског подручја.

Књига др Тејмана је снабдевана комплетним научним апаратом. Својом садржином, обрадом, документованошћу и свим другим квалитетима, ова књига представља велики допринос обради једног значајног раздобља историје балканских народа.

Душан Лукач

Mélétios D. Theophilou, LA VIE AGRO-PASTORALE DANS UN VILLAGE MONTAGNARD D'ÉPIRE (PROBLÈMES DE DEVELOPPEMENT SOCIO-ECONOMIQUE), Salonique 1983, 323 стр.

Ова студија је урађена у оквиру напора који се предузимају у суседној Грчкој ради унапређења друштвених истраживања, а у складу са активностима UNESCO-а и посебне грчко-француске сарадње на овом научном плану. У том смислу је још 1958. извршено проучавање шест епирских села, да би 1961. у Атини био основан први грчки Центар за друштвене науке.

Аутор је своја истраживања, описана у овој књизи, започео још 1961, да би их обновио 1972. Изначно је село Витсу у Епиру, у ужој области Загори, која је послужила и као експерименталан простор за спровођење развоја пољопривреде у планинској зони. Главни циљ његовог истраживања које је презентирао у облику монографије

под горњим насловом био је да изучи специфичне друштвено-економске проблеме са којима се суочава становништво овог дела Грчке у савременим условима брзих друштвених и економских промена и да на тај начин пружи прецизну слику конкретних стања која би се састојала из приказа друштвених услова, а затим и економских, психолошких и других у да том региону. Испитивања наведених проблема вршена су са географске тачке гледишта. Аутор при том наглашава да село које је изабрао не представља неки изузетак од сличних планинских насеља у његовој земљи, али да у извесном смислу ипак јесте репрезентант.

Студија, међутим, обухвата велики број појава традиционалног

живота (укључујући, на пример, и случајеве крвне освете који још постоје, а решавају се према традиционалним правилима обичајној права које има и општебалканске

карактеристике) и као таква добро изражава стање и у вези са сукобом старог и новог.

Бујица Крстић

КЊИГА О МАБАРСКОМ ФОЛКЛОРУ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Jugoszláviai magyar folklór. A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete, Ujvidék 1983 (Мабарски фолклор у Југославији, издање Института за мабарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања у Новом Саду, 1983).

Трећа свеска серије Расправе и монографије (*Ertekezések, Monográfiák*) коју издаје Институт за мабарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања у Новом Саду, посвећена је радовима из области фолклора Мабара у Југославији и садржи 24 прилога, избор студија и грабе објављених раније у мабарским часописима у Југославији (*Hungarológiai Közlemények i Hid*) и у НР Мабарској (*Etnográfia, Néprjaz és Nyelvtudomány*) у временском распону између 1951—1983. године.

Приређивач ове публикације, истакнути етнолог-фолклорист Карољ Јунг, научни сарадник Института за мабарски језик, књижевност и хунгаролошка истраживања, извршио је избор и редакцију, написао поговор и дао на крају књиге избор одабране литературе која се односи на ову тематику.

Приређивач је књигу поделио на пет поглавља: 1. Историја фолклористичких истраживања, 2. Фолклористичка традиција календарских празника, 3. Свет традиција у прекретници човека живота, 4. Народна веровања и практична магија и 5. Поговор, Одабрана литература и Регистар.

У прво поглавље су уврштена два чланка посвећена прегледу истраживачког и прикупљачког рада мабарског фолклора у Југославији почев од 1949. године и они

обухватају писце, изворе и географска подручја на којима су вршена истраживања и бележења (Бачка, Банат, Срем, Славонија, Барања, Босна, Хрватска, Међумурје и део Словеније); један рад говори о резултатима истраживачког рада и улози фолклористичких истраживања у култури Мабара у Југославији; један други пак о потреби да се и школска омладина укључи у прикупљање фолклористичке грабе и тиме да се код омладине побуди интересовање за истраживачки рад и развије дар посматрања и уочавања фолклористичких феномена.

Друго поглавље је посвећено питањима народних обичаја: у време поклада (резултат новијих истраживања и прикупљачког рада овог материјала у средњем Банату), интернетничким истраживачима обичаја светоиванданског паљења ватре, а посебно и детаљно се говори о фолклористичким истраживањима у Срему, као и о неким сачуваним обичајима у северном Банату који се упражњавају за време празника и других значајних дана у години.

У трећем поглављу једна студија је посвећена народним обичајима и веровањима у Јерменовцу (*Utményháza*, припада Пландишту) који се одиосе на љубав младих, затим неким обичајима приликом склапања брака — свадбе, али се говори и о ванбрачном животу, о „посрнулој“ девојци, о спречавању трудноће, о трудноћи, порођају, новорођеном детету и крштењу. Један прилог говори о васпитавању детета у сиромашним породицама у Тополи на прекретници столећа, други пак о дужностима же-